

Checklist 3 De kwaliteit van schoolexaminering

Editie 2023-2024

Inleiding

De kwaliteit van schoolexaminering berust op vier pijlers: concept, inhoud, proces en verantwoordelijkheidsverdeling. De eerste drie betreffen het examenproces zelf: welke visie op toetsing en examinering is leidend voor het toetsbeleid, welke toetsinstrumenten gebruikt de school om de leeropbrengsten te meten, en op welke manier zorgt de school bij het gebruik van deze instrumenten dat de nodige zorgvuldigheid wordt betracht. Het vierde aspect met betrekking tot de kwaliteit(sborging) van schoolexaminering betreft de verantwoordelijkheidsverdeling tussen bestuurder, schoolleider, examensecretaris, examinerator en examencommissie.

De checklist

De checklist kwaliteit van schoolexaminering is in samenwerking met SLO ontwikkeld voor bestuurders, schoolleiders, examensecretarissen, vakdocenten/examinatoren en examencommissies. Het doel van de checklist is om te dienen als handvat voor het gesprek over de vraag of de kwaliteit van de schoolexaminering voldoende is geborgd. De checklist gaat met name in op de eerste drie aspecten. Deze checklist maakt geen gebruik van de kolommen 'noodzakelijk' en 'gewenst', zoals in Checklist 1 en Checklist 2. Wel is er een kolom om eventueel aantekeningen te maken voor de status van het item op de school. Voor handreikingen en meer specifieke checklists voor vakken en sectoren verwijzen we naar [de handreikingen van SLO](#) en [Stichting Platforms VMBO](#). Wat betreft de verantwoordelijkheidsverdeling en de verantwoordelijkheden van de bestuurder voor het handelen bij onvolkomenheden is een aparte [Handreiking voor bestuurders](#) uitgebracht.

Op 1 augustus 2022 is de [Wet voortgezet onderwijs 2020](#) van kracht geworden. Deze nieuwe wet is een modernisering in tekst en opbouw van de voorafgaande Wet en van diverse regelingen waaronder het Eindexamenbesluit en het Inrichtingsbesluit. De nieuwe WVO 2020 bevatte op de ingangsdatum geen inhoudelijke aanpassingen ten opzichte van de vorige wet.

Grote delen van het Eindexamenbesluit zijn onderdeel geworden van de nieuwe Wet. Enkele bepalingen hebben een plek gekregen in het [Uitvoeringsbesluit WVO 2020](#). Het Eindexamenbesluit is daarmee vervallen.

Regelgeving

Scholen hebben veel ruimte om het kwaliteitsbeleid met betrekking tot schoolexaminering op een eigen wijze in te richten. De kwaliteit van schoolexaminering wordt mede bepaald door de inhoud, de vorm en de uitvoering van de schoolexamantoetsen.¹ De bij AMVB vastgestelde examenprogramma's geven daarvoor voorschriften. Deze voorschriften bieden de school ruimte om de schoolexamantoetsen een eigen inhoud en vorm te geven met eigen kwaliteitsaspecten, op basis van een eigen visie op schoolexaminering, naast de eisen aan inhoud die de examenprogramma's stellen.

¹ In deze checklist hanteren we de term 'schoolexamantoetsen' voor alle vormen van toetsing die de school heeft ondergebracht in het schoolexamen en dus heeft opgenomen in het programma van toetsing en afsluiting. Het betreft schriftelijke en mondelinge toetsen, praktijkopdrachten, portfolio, etc.

In het Onderzoekskader van de inspectie zijn in de standaard *OP 6 Afsluiting* de artikelen 2.51 en 2.60 van de WVO 2020 opgenomen.² Daarnaast wordt op bestuursniveau binnen de standaard BKA2 ook getoetst of het bestuur zijn verantwoordelijkheid neemt ten aanzien van de kwaliteit van toetsing door een examencommissie in te stellen.³ Ten aanzien van de aanvullende ambities voor de afsluiting vraagt het onderzoekskader of er aanvullende ambities voor de afsluiting zijn en hoe en hoe deze worden gerealiseerd.

Het schoolexamen

Het schoolexamen is een schooleigen, unieke afsluiting van het voortgezet onderwijs. Het geeft uitdrukking aan de keuzes die in de school gemaakt worden en het weerspiegelt de onderwijskundige visie van de school. Wat betreft inhoud en vorm maakt de school keuzes óf en wat er naast de in examenprogramma's voorgeschreven eindtermen aan de orde kan komen. Het schoolexamen kan bovendien leerlingen over een langere tijdsperiode toetsen dan het centraal examen doet.

Niet altijd is de visie op schoolexaminering expliciet gemaakt. Dikwijls is de uitvoering van het schoolexamen gebaseerd op de specifieke schooltraditie. Daarom benadrukt deze checklist het belang van een samenhangende visie op toetsing en examinering in relatie tot het onderwijs in de school. Deze heeft immers consequenties voor de uitwerking van de schoolexamens, namelijk het vinden van een passende balans in het gebruik van verschillende toetsvormen, passend bij de te beoordelen leerdoelen. Je kunt hierbij denken aan schriftelijke en mondelinge toetsen, practica, praktische opdrachten, praktijkopdrachten, portfolio-opbouw, handelingsopdrachten, etc., waarin leerlingen blij kunnen geven van de vereiste kennis, vaardigheden, inzicht en houding.

Vier perspectieven op kwaliteit schoolexaminering

Bij kwaliteitsborging schoolexaminering zijn vier perspectieven te onderscheiden. Naast de invulling van de verantwoordelijkheidsverdeling zijn dat de conceptuele, de inhoudelijke en de procesmatige kwaliteit voor de schoolexaminering zelf (Van der Ploeg & Weijers, 2018).

➤ Verantwoordelijkheden

De kwaliteit van schoolexaminering wordt mede bepaald door de beschrijving, verdeling en invulling van de verantwoordelijkheden van bestuurder, schoolleider, examensecretaris, vakdocenten/examinatoren en examencommissie. De complexiteit van schoolexaminering vraagt om een grote mate van vertrouwen van ieder in de andere betrokkenen, maar ook om voldoende

² De school zorgt ervoor dat alle leerlingen goed worden voorbereid op de afsluiting van het onderwijs. Een onafhankelijke en deskundige examencommissie borgt de kwaliteit van de toetsing en examinering. De school heeft een Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) en een examenreglement, die beide voldoen aan de eisen van de wetgeving. Met deze documenten maakt de school tijdig aan leerlingen en ouders duidelijk hoe het schoolexamen en het centraal examen georganiseerd zijn, welke regels daarbij gelden en welke maatregelen de school hanteert bij leerlingen die zich niet aan de regels houden. Ook moet duidelijk zijn welke examens leerlingen op welke manier kunnen herkansen, welke stof wanneer wordt geëxamineerd, hoe het examen meeweegt en welke vrijstellingen gelden. De examinering verloopt volgens het PTA en examenreglement.

³ De school zorgt ervoor dat alle leerlingen goed worden voorbereid op de afsluiting van het onderwijs. Een onafhankelijke en deskundige examencommissie borgt de kwaliteit van de toetsing en examinering. De school heeft een Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) en een examenreglement, die beide voldoen aan de eisen van de wetgeving. Met deze documenten maakt de school tijdig aan leerlingen en ouders duidelijk hoe het schoolexamen en het centraal examen georganiseerd zijn, welke regels daarbij gelden en welke maatregelen de school hanteert bij leerlingen die zich niet aan de regels houden. Ook moet duidelijk zijn welke examens leerlingen op welke manier kunnen herkansen, welke stof wanneer wordt geëxamineerd, hoe het examen meeweegt en welke vrijstellingen gelden. De examinering verloopt volgens het PTA en examenreglement.

informatie om dat vertrouwen te onderbouwen. Hoe richt de school de onderbouwing van dat vertrouwen in, zodat ieder zijn eigen verantwoordelijkheid neemt?

➤ **Conceptuele kwaliteit**

De kwaliteit van schoolexaminering kan vanuit een overkoepelend perspectief worden benaderd. Daarbij gaat het om de visie die betrokkenen hebben op wat het schoolexamen is, bijvoorbeeld een middel om de onderwijskundige visie van de school in het eindexamen een plek te geven en een volwaardig en eigenstandig examen naast het centraal examen dat leerlingen extra kan motiveren voor hun examenvakken. Deze benadering wordt aangeduid als conceptuele kwaliteit. Hier staat de vraag centraal wat het doel van schoolexaminering eigenlijk is.

➤ **Vakinhoudelijke en toetstechnische kwaliteit**

Bij de vakinhoudelijke en toetstechnische aspecten van de kwaliteit van schoolexaminering gaat het om valide en betrouwbaar toetsen: weerspiegelen inhoud en vorm van de schoolexamentoetsen goed de eindtermen en beoordelen de schoolexamentoetsen daadwerkelijk wat je wilt beoordelen?

➤ **Procesmatige kwaliteit**

Bij procesmatige kwaliteit staat de vraag centraal hoe de school het examineringsproces inricht en borgt: wie doet wat, met welke instrumenten en met welke deskundigheid? Vindt schoolexaminering plaats binnen (vanuit regelgeving) opgelegde of (vanuit de school) afgesproken kaders en worden deze juist toegepast? Op welke manier vindt een systematische evaluatie van de kwaliteit van de schoolexaminering plaats? Onder procesmatige kwaliteit valt ook de kwaliteit van de afnamecondities. De maatregelen ter bestrijding van de verspreiding van Covid-19 hebben geleid tot toetsing op afstand. In deze checklist wordt ook aandacht besteed aan de borging van de kwaliteit van schoolexamentoetsing op afstand.

De vier verschillende perspectieven op de kwaliteit van schoolexaminering staan niet op zichzelf. Vanuit de verschillende benaderingen van de kwaliteit van schoolexaminering is de uitdaging gelegen in het vinden van een passende balans met goed onderbouwde en bewust gemaakte keuzes.

Nieuw in deze checklist/aanpassingen t.o.v. versie 2022-2023

In deze checklist, versie 2023-2024, zijn de volgende aanpassingen gedaan ten opzichte van de checklist van 2022-2023:

Technische aanpassingen

- 1 Alle verwijzingen naar het voormalige Eindexamenbesluit en de Wet zijn vervangen door verwijzingen naar de WVO 2020 en het Uitvoeringsbesluit WVO zoals van kracht op 1 januari 2023.
- 2 Waar relevant is de formulering geactualiseerd. Bijvoorbeeld de vervanging van “directeur” door “rector/directeur”.

Inhoudelijke aanpassingen

Er zijn geen inhoudelijke wijzigingen in deze checklist.

Checklist kwaliteit schoolexaminering		
<i>Conceptuele kwaliteit: visie en kaders</i>		
1	De school beschikt over een geëxpliciteerde visie op toetsing en examinering die in lijn is met de onderwijsvisie en die binnen de school bekend is.	
2	Schoolexamentoetsen zijn in lijn met de visie van de school op toetsing en examinering en het daarop gebaseerde toetsbeleid.	
3	De school heeft in lijn met de visie op toetsing en examinering heldere kaders opgesteld voor het PTA en de constructie, afname en beoordeling van schoolexamentoetsen.	
4	Het schoolexamen doet op passende wijze recht aan het schooleigen karakter van het schoolexamen.	
5	Het afsluitend karakter van het schoolexamen is gewaarborgd. Dit houdt het volgende in:	
a	- onderdelen (eindtermen) uit het examenprogramma en indien van toepassing schooleigen onderdelen worden in het schoolexamen op eindniveau getoetst;	
b	- de schoolexamentoetsen bevatten een substantiële hoeveelheid leerstof;	
c	- het aantal schoolexamentoetsen per vak is beperkt.	
6	De leerlingen hebben zich in het voorafgaande onderwijs voldoende kunnen voorbereiden op de inhoud en de vorm van het schoolexamen in het vak.	

Checklist kwaliteit schoolexaminering	
<i>Procesmatige kwaliteit: inrichting en kwaliteitsborging</i>	
7	<p>Het bevoegd gezag heeft een examencommissie ingesteld met als kerntaak de borging van de kwaliteit van het schoolexamen. De examencommissie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - legt (jaarlijks) een voorstel voor aan het bevoegd gezag aangaande het examenreglement en het PTA; - borgt het afsluitend karakter en de kwaliteit van het schoolexamen - stelt richtlijnen en aanwijzingen vast om te komen tot een beoordeling van het schoolexamen; - evalueert jaarlijks de kwaliteit van de schoolexaminering en adviseert het bevoegd gezag en de directeur over noodzakelijke en wenselijke verbeteringen.
8	<p>De school heeft een of meer examensecretarissen met de volgende taken:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het ondersteunen van de directeur bij het organiseren en afnemen van het eindexamen; - Het ondersteunen van de directeur bij de uitvoering van het examenreglement en het PTA; - Het verstrekken van overzichten van de schoolexamenresultaten; - Het (samen met de directeur) tekenen van de overzichten en de eindbeoordeling van het schoolexamen; - Het (samen met de directeur) vaststellen van de uitslag van het eindexamen; - Het (samen met de directeur) tekenen van de diploma's en cijferlijsten.
9	<p>De rector of directeur heeft een duidelijke taakomschrijving opgesteld aangaande de werkzaamheden van de examensecretaris en heeft deze verstrekt aan het bevoegd gezag, de examensecretaris en de examencommissie.</p>

Checklist kwaliteit schoolexaminering		
10	<p>Het schoolexamen vindt plaats conform het PTA, dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - jaarlijks op het voorstel van de examencommissie door het bevoegd gezag is vastgesteld; - met instemming van de medezeggenschapsraad; - en voor 1 oktober voor het betreffende schooljaar aan kandidaten en inspectie is toegezonden.⁴ 	
11	<p>De school heeft een kwaliteitsprocedure ontwikkeld voor de vaststelling van toetsen⁵ in het schoolexamen waarbij voor afname wordt beoordeeld of de toets voldoet aan de kwaliteitseisen van de school.</p>	
12	<p>De rollen, taken en verantwoordelijkheden van examinatoren zijn in lijn met de afspraken van de school voor de inhoud, vorm, afname, beoordeling en evaluatie van het schoolexamen en als zodanig bekend bij de betrokkenen.</p>	
13	<p>Jaarlijks wordt het schoolexamen in samenspraak met de examencommissie door de betrokken examinatoren intern geëvalueerd, o.a. met direct betrokken collega's en leerlingen. Hierbij wordt in ieder geval aandacht besteed aan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 de manier waarop toetsen worden geconstrueerd; 2 aan de inhoud en de vorm van toetsen van het schoolexamen in relatie tot het examenprogramma; 3 de beoordeling en de normering. 	
14	<p>De inhoud, vorm, afname, beoordeling en evaluatie van het schoolexamen wordt periodiek geëvalueerd met externe betrokkenen (collegiale consultatie met andere scholen, vervolgonderwijs en/of bedrijfsleven).</p>	
15	<p>De interne en externe evaluaties van het schoolexamen zijn aanleiding tot eventuele aanpassingen in het onderwijs, het schoolexamen, procedures, PTA of individuele schoolexamentoetsen.</p>	

⁴ Zie voor de eisen waaraan een PTA vanuit wet- en regelgeving moet voldoen de Checklist PTA.

⁵ Nadat een toets is opgesteld, moet deze nog worden vastgesteld. Bijvoorbeeld aan de hand van een checklist wordt nagegaan of de toets is opgesteld volgens de toetsmatrijs, of de inhoud van de vragen juist is, of de toetsvragen/-opdrachten toetstechnisch goed zijn opgesteld en of in het beoordelingsmodel een juiste cesuur is vastgesteld. zie ook: <https://www.platformsvmbbo.nl/themas/schoolexaminering/toetsconstructie-afname-en-beoordeling>

Checklist kwaliteit schoolexaminering		
<p><i>Vakinhoudelijke en toetstechnische kwaliteit: validiteit van het schoolexamen</i></p> <p><i>De school heeft procedures ontwikkeld voor de borging van een valide schoolexamen. Dit houdt de volgende zaken in:</i></p>		
16	Het schoolexamen in de verschillende vakken is dekkend voor de in het PTA opgenomen verplichte (sub)domeinen of (deel)taken van het examenprogramma en indien van toepassing schooleigen eindtermen.	
17	De weging van een schoolexametoets past bij de complexiteit van de schoolexametoets.	
18	De verschillende toetsvormen in het schoolexamen stellen de leerlingen in staat om de vereiste kennis, vaardigheden, inzicht en houding aan te tonen.	
19	Een schoolexametoets wordt afgenomen op het moment dat de leerlingen het vereiste niveau redelijkerwijs bereikt kunnen hebben.	
20	De omvang van een schoolexametoets is passend voor de te toetsen (sub)domeinen, eindtermen of (deel)taken.	
21	De gekozen toetsvormen van het schoolexamen sluiten aan bij de te beoordelen inhoud. Bij een schoolexametoets op afstand sluit de keuze van de specifieke toetsvorm ⁶ aan bij de te beoordelen inhoud.	
<p><i>Vakinhoudelijke en toetstechnische kwaliteit: betrouwbaarheid van het schoolexamen</i></p> <p><i>De school heeft procedures opgesteld voor de betrouwbaarheid van het schoolexamen. Dit houdt de volgende zaken in:</i></p>		
22	Examenkandidaten (van verschillende lesgroepen) kunnen onder zo gelijkwaardig mogelijke omstandigheden de toetsen van het schoolexamen afleggen: tijd, plaats, inhoud, vorm.	

⁶ Voorbeelden van toetsen op afstand zijn een digitale presentatie, een take-home-exam of een mondelinge, digitale toets, of een combinatie van twee of meer van deze toetsvormen).

Checklist kwaliteit schoolexaminering		
23	Een schoolexamentoets bevat een instructie voor de examenkandidaten. In deze instructie staan richtlijnen en relevante aandachtspunten.	
24	Het antwoord- of beoordelingsmodel en, indien van toepassing, de cesuur is voorafgaand aan het afnemen van een schoolexamentoets schriftelijk (in concept) vastgesteld.	
25	De onderliggende systematiek die gebruikt is voor de cesuur is inzichtelijk en overeenkomstig de regels en richtlijnen van de school.	
26	Er is bij de schoolexamentoetsen een beargumenteerde keus gemaakt voor de weging (score) van verschillende toetsonderdelen.	
<p><i>Vakinhoudelijke en toetstechnische kwaliteit: transparantie van het schoolexamen</i></p> <p><i>De school heeft procedures opgesteld voor de transparantie van het schoolexamen. Dit houdt het volgende in:</i></p>		
27	De inhoud (eindtermen), beoordelingscriteria, normering en cesuur van de schoolexamentoets zijn (vooraf) inzichtelijk gemaakt voor de examenkandidaten.	
28	De tijdsduur van een schoolexamentoets is van tevoren bekend gemaakt aan de examenkandidaten.	
29	De toegestane hulpmiddelen bij de afname van een schoolexamentoets zijn aangegeven.	
30	Een schoolexamentoets bevat een heldere, volledige en ter zake doende instructie voor de examenkandidaten.	
31	De vormgeving, lay-out/opmaak van de schoolexamentoetsen zijn overzichtelijk, duidelijk en volgens de vormvoorschriften van de school voor de desbetreffende toetsvorm.	

Checklist kwaliteit schoolexaminering		
<p><i>Vakinhoudelijke en toetstechnische kwaliteit: uitvoerbaarheid van het schoolexamen</i></p> <p><i>De school heeft procedures ontwikkeld voor de uitvoerbaarheid van het schoolexamen. Dit houdt het volgende in:</i></p>		
32	Het aantal schoolexamentoetsen in het PTA is schoolbreed én per vak uitvoerbaar voor zowel examinatoren als examenkandidaten.	
33	De geplande tijdsduur van een schoolexamentoets is passend om de gevraagde prestatie te leveren.	
34	De uitvoerbaarheid van een praktijkexamen wordt (wat betreft benodigde faciliteiten) vooraf gecheckt.	
35	Een schoolexamentoets wordt uitgevoerd onder de afgesproken afnamecondities.	
<p><i>Procesmatige kwaliteit: afname van het schoolexamen</i></p> <p><i>De school heeft procedures ontwikkeld voor de afname van het schoolexamen zoals voorgeschreven. Dit houdt het volgende in:</i></p>		
36	Schoolexamentoetsen worden afgenomen door degene(n) die door het bevoegd gezag belast is (zijn) met de afname van het examen in een specifiek vak.	
37	De examinerator laat de kandidaten een schoolexamentoets uitvoeren op de wijze zoals die bedoeld is.	
38	De examenkandidaten leggen het examen zonder hulp en begeleiding af. Dit geldt ook voor schoolexamentoetsen op afstand.	
39	De examinerator verantwoordt zich in een proces-verbaal over de gang van zaken tijdens de afname van het schoolexamen en rapporteert onregelmatigheden conform de regelingen in het examenreglement.	

Checklist kwaliteit schoolexaminering		
40	In het geval van een toets op afstand zijn kandidaten en ouders geïnformeerd over de vereiste afnamecondities. Indien de kandidaat daaraan niet kan voldoen, werkt de school in overleg met de kandidaat aan de realisatie van een alternatieve afname.	
41	Bij een toets op afstand zijn de vereiste digitale veiligheidsmaatregelen in acht genomen. ⁷	
42	Bij een toets op afstand is de kandidaat bekend met de wijze waarop het examenwerk volledig wordt ingeleverd. Dat geldt ook voor het vastleggen van mondelinge toetsen op afstand.	
<p><i>Procesmatige kwaliteit: beoordeling van het schoolexamen</i></p> <p><i>De school heeft procedures ontwikkeld voor de beoordeling van het schoolexamen volgens de norm. Dit houdt het volgende in:</i></p>		
43	De examinerator kan aan de hand van het antwoord- of beoordelingsmodel verantwoording afleggen over de totstandkoming van de beoordeling van schoolexamantoetsen.	
44	De examinerator kan, indien van toepassing, de afwijking van het antwoord- of beoordelingsmodel en/of de cesuur verantwoorden.	
<p><i>Procesmatige kwaliteit: communicatie over de resultaten van het schoolexamen</i></p> <p><i>De school heeft procedures ontwikkeld voor de communicatie met de examenkandidaten over de resultaten van schoolexamantoetsen. Dit houdt het volgende in:</i></p>		
45	De examenkandidaten weten wanneer zij inzage krijgen in de beoordeling en normering van schoolexamantoetsen en wat de termijn is waarop zij bezwaar kunnen aantekenen. Daarbij wordt de AVG in acht genomen. ⁸	

⁷ Denk hierbij bijvoorbeeld aan de vereisten vanuit de AVG.

⁸ Op grond van de AVG heeft de kandidaat op zijn of haar verzoek recht op inzage en recht op een kopie waarbij een evenwicht gezocht kan worden met het auteursrecht. Zie eventueel voor de recente ontwikkelingen van het inzagerecht en recht op een kopie: <https://www.vo-raad.nl/nieuws/protocollen-centrale-examens-2022-beschikbaar>

Checklist kwaliteit schoolexaminering		
46	De examenkandidaten worden tijdig geïnformeerd over de wijze waarop de beoordeling van een schoolexamentoets tot stand is gekomen.	
47	De examenkandidaten weten binnen welke termijn zij kunnen aangeven of de resultaten van schoolexamentoetsen correct zijn verwerkt in het administratiesysteem.	
48	De examenkandidaten weten binnen welke termijn zij bezwaar kunnen aantekenen tegen de beoordeling van schoolexamentoetsen.	
49	De examenkandidaten zijn op de hoogte van de herkansingsregeling.	
50	De examenkandidaten en hun ouders worden na het afronden van het schoolexamen schriftelijk geïnformeerd over deze afronding en de daaruit volgende schoolexamenresultaten voordat de resultaten definitief worden aangeleverd in het ROD (voorheen Bron). Deze schriftelijke afronding bevat per vak een overzicht van de behaalde resultaten en de eindbeoordeling voor het schoolexamen en is getekend door de directeur en de examensecretaris.	
<i>Procesmatige kwaliteit: procedurele en administratieve verwerking van het schoolexamen</i>		
51	De registratie van de resultaten van de schoolexamentoetsen in het schooladministratiesysteem is in overstemming met het PTA. Directeur en examensecretaris zien toe op de juistheid hiervan.	
52	Het cijfer van de schoolexamentoetsen is afgerond volgens de voorschriften in het examenreglement. Directeur en examensecretaris zien toe op de juistheid hiervan.	
53	De archivering van de gegevens die betrekking hebben op het toekennen van diploma's vindt plaats volgens wettelijke regelgeving en voorschriften van de school. ⁹	
54	De evaluatiegegevens van het schoolexamen worden overgedragen aan de examencommissie van de school.	

⁹ Zie ook de publicatie over het bewaren van het examenwerk:
<https://www.onderwijsinspectie.nl/onderwerpen/examen-voortgezet-onderwijs/bewaartermijn-archiefbescheiden-toekennen-diplomas>

Bronnen

Deze handreiking is gebaseerd op de volgende bronnen:

- Kuhlemeier, H, Van Til, A. (2016) *Toetsen op School Voortgezet Onderwijs*. Arnhem: Cito
- Ploeg, S, van der, Weijers, S. (2019) *Kwaliteitsborging schoolexaminering voortgezet onderwijs*. Utrecht: Oberon
- [Uitvoeringsbesluit WVO 2020](#)
- [Wet voortgezet onderwijs 2020](#)
- De [Wet op het onderwijstoezicht](#) regelt dat de inspectie in haar toezicht onderscheid maakt tussen bij wet geregelde deugdelijkheidseisen en eigen aspecten van kwaliteit van bestuur en scholen. Deugdelijkheidseisen zijn objectiveerbare, zo veel mogelijk op het niveau van de wet geregelde algemene kwaliteitsnormen, die zodanig helder zijn dat de vrijheid van richting en inrichting gewaarborgd blijven.
- Examenprogramma's per vak zijn te vinden op de website van het College voor Toetsen en Examens, www.cvte.nl.
- [Onderzoekskader inspectie voortgezet onderwijs](#)
- Voor handreikingen en meer specifieke checklists voor vakken en sectoren verwijzen we naar [de handreikingen van SLO](#) en [Stichting Platforms VMBO](#).

Ondersteunende instrumenten

[Zelfevaluatie-instrument kwaliteitsborging schoolexaminering](#)

[Checklist examenreglement](#)

[Checklist PTA](#)

[Checklist kwaliteit schoolexaminering](#)

[Handreiking positie examensecretaris](#)

[Handreiking ontwikkeling visie op toetsing en examinering vo](#)

[Handreiking examencommissie](#)

[Handreiking collegiale consultatie examinering](#)

[Handreiking voor bestuurders: verantwoordelijkheid in het schoolexamen](#)

[Praktijkvoorbeelden](#)